

Lieta Nr.C27252810

SKC –161/2015

S P R I E D U M S

Rīgā 2015.gada 12.oktobrī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments

šādā sastāvā: tiesnesis referents I.Bisters

tiesnese A.Briede

tiesnese Ļ.Kušnire

izskatīja rakstveida procesā civillietu sakarā ar prasītāja UAB „Transimeksa" kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 17.decembra spriedumu UAB „Transimeksa" prasībā pret SIA „N Logistiks" par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2010.gada 9.decembrī UAB „Transimeksa" cēlusi tiesā prasību pret SIA „N Logistiks" par parāda 2595 EUR un likumisko nokavējuma procentu 213,80 EUR piedziņu, pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1590., 1652., 1759. un 1765.pantu.

Prasībā norādīts tālāk minētais.

[1.1] 2009.gada 16.decembrī SIA „N Logistiks" kā pasūtītājs un UAB „Transimeksa" kā izpildītājs vienojās par preču (8 tonnas veļas) pārvadājuma veikšanu no Itālijas uz Krieviju. Par pārvadājuma veikšanu noteikta samaksa 2500 EUR un 95 EUR par eksporta deklarācijas noformēšanu.

[1.2] UAB „Transimeksa" pārvadājuma veikšanai piesaistīja UAB „Tinexa", ko apstiprina starptautiskā pārvadājuma preču pavadzīmes AZ 1021407 un AZ1021408. Pārvadājums ir izpildīts, bet pasūtītājs nav samaksājis par veikto darbu.

[2] Ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2012.gada 21.marta spriedumu prasība apmierināta pilnā apmērā.

[3] Izskatot SIA „N Logistiks" apelācijas sūdzību, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2012.gada 17.decembra spriedumu prasību noraidījusi.

Apelācijas instances tiesa, pretēji pirmās instances tiesai, atzina, ka lietā nav konstatēti tādi apstākļi, kas izslēdz pārvadātāja atbildību.

Tiesa atzinusi, ka pārvadātājs pretēji CMR Konvencijas 8.panta a) un b) apakšpunktam un pasūtījuma piezīmei par pārvadātāja pienākumu sekot līdzi kravas dokumentu noformēšanai, nav pārbaudījis ierakstu precizitāti attiecībā uz iesaiņojuma skaitu, kravas un tās iepakojuma ārējo izskatu, kravu pieņēmis bez ierunām, to nepārskaitot.

Tiesa konstatējusi, ka lietā nav strīda par kravas iztrūkuma un bojājuma faktu, jo prasītājs to apstiprinājis savā 2010.gada 23.aprīļa vēstulē.

Tiesa atzinusi, ka UAB „Transimeksa" ir atbildīga par izvēlētā pārvadātāja UAB „Tinexa" darbībām, tāpēc celto prasību atzinusi par nepamatotu, jo krava bojāta pārvadājuma laikā par ko saskaņā ar CMR Konvencijas 17.panta 1.punktu atbildīgs ir pārvadātājs.

[4] Par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 17.decembra spriedumu kasācijas sūdzību iesniedza UAB „Transimeksa", kurā lūdz spriedumu atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Kasācijas sūdzība pamatota ar tālāk norādītajiem motīviem.

[4.1] Tiesa kļūdaini spriedumu balstījusi uz CMR Konvencijas 8. un 17.panta 1.punktu, kas paredz pārvadātāja atbildību, jo tie neparedz pasūtītāja tiesības neveikt samaksu par pārvadājumu, kad radušās pretenzijas pret pārvadātāju.

Pretenziju izteikšanas kārtību paredz CMR Konvencijas 30., 31., 32. un 33.pants, bet atbildētāja CMR Konvencijas 32.panta noteiktajā noilguma termiņā ne prasību, ne pretprasību par nodarīto zaudējumu atlīdzību nav cēlusi.

[4.2] Prasītāja tiesā bija iesniegusi pierādījumus par tādu apstākļu pastāvēšanu, kas atbilstoši CMR Konvencijas 17.panta 4.punkta c) apakšpunktam izslēdz tās atbildību, proti, autovadītājs pavadzīmēs par preces pieņemšanu transportēšanai norādījis, ka pieņēmis to bez pārskaitīšanas. Kravas iekraušanu veica nosūtītājs, tāpēc autovadītājam nebija iespēju pārbaudīt nedz ierakstu precizitāti pavadzīmē, nedz novērtēt preces vizuālo stāvokli un tāpēc pie lietā konstatētiem apstākļiem nedarbojas prezumpcija par pārvadātāja atbildību zaudējumu nodarīšanā.

Motīvu daļa

Pārbaudījis sprieduma likumību attiecībā uz personu, kas to pārsūdzējusi, un attiecībā uz argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā, kā to nosaka Civilprocesa likuma 473.panta pirmā daļa, Civillietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas spriedums atceļams.

[5] Kasācijas sūdzībā pamatoti norādīts uz materiālās tiesību normas nepareizu piemērošanu, kas novedis pie lietas nepareiza iznākuma, proti, ka tiesa kļūdaini spriedumu balstījusi uz CMR Konvencijas 8. un 17.panta 1.punktu, jo minētās normas, kas paredz pārvadātāja atbildību, neatbrīvo pasūtītāju no pienākuma veikt samaksu par pārvadājumu.

Prasība celta par tiesību pēc samaksas saistības par veikto preču pārvadājumu no Itālijas uz Krieviju un lietā nepastāv strīds, ka pušu tiesiskajām attiecībām piemērojama CMR Konvencija.

Atbildētāja, iesniedzot apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu, ar kuru prasība apmierināta pilnīgi, netika apstrīdējusi šādus pirmās instances tiesas nodibinātos faktus:

- starp SIA „N Logistiks" kā pasūtītāju un UAB „Transimeksa" kā izpildītāju 2009.gada 16.decembrī noslēgts preču (8 tonnas veļas) starptautiskā pārvadājuma līgums;

- UAB „Transimeksa" pārvadājuma veikšanai piesaistīja UAB „Tinexa";

- no starptautiskā pārvadājuma preču pavadzīmēm AZ 1021407 un AZ1021408 izriet, ka par kravas iekraušanu ir bijis atbildīgs nosūtītājs;

- 2009.gada 29.decembrī Lietuvā, Viļņā, sastādīts kravas bojājuma / iztrūkuma akts, kuru apstiprināja UAB „Tinexa" autovadītājs un muitas brokeris;

- pārvadājuma saistība ir izpildīta.

Kā redzams no apelācijas sūdzībā (*lietas 77. lpp*.) norādītā, atbildētāja iebildumus pret pirmās instances tiesas spriedumu pamatojusi ar kravas iztrūkumu pārvadājuma laikā, saistot to ar kartona kastēs sapakotu maza izmēra preču zudumu. Respektīvi, transportlīdzeklī tika iekrauti iesaiņojumi (kartona kastes) ar šiem maza izmēra preču iepakojumiem, tāpēc arī prece pieņemta bez pārskaitīšanas, kas atbilst arī preču pavadzīmēs AZ 1021407 un AZ1021408 norādītajam. Tādējādi pati atbildētāja norādījusi uz apstākļiem, kas CMR konvencijas 17.panta 4.punkta c) apakšpunkta izpratnē izslēdz pārvadātāja atbildību par preces zudumu.

Apelācijas instances tiesa, ignorējot iepriekšminētos apstākļus, izšķirošu nozīmi piešķīrusi vien preču zuduma faktam. Turklāt, kā pareizi norādīts kasācijas sūdzībā, sprieduma pamatarguments, ka pārvadātājam, saņemot preci, bija pienākums to pārskaitīt, ir tiesas pieņēmums, kas ir pretrunā iepriekš norādītiem apstākļiem.

Apelācijas instances tiesa, pamatojot prasības noraidīšanu, būtībā aprobežojusies ar prasītāja pienākumu uzskaiti pēc CMR 8. panta un 17.panta 1.punkta, taču nav norādījusi ne vienu ar pierādījumiem apstiprinātu apstākli, kas liecinātu par pārvadātājas pienākumu neizpildi. Kravas iztrūkuma konstatēšana un zaudējumu esamība nav pietiekams priekšnoteikums pasūtītāja atbrīvošanai no samaksas pienākuma par veikto pārvadājumu.

Turklāt apelācijas instances tiesa, piešķirot nozīmi atbildētājas iebildumiem par pārvadātāja rūpības trūkumu preces pieņemšanā, nemaz nav devusi vērtējumu prasītājas argumentam, ka pretenziju izvirzīšanai atbilstoši CMR Konvencijas 32.panta 4.punktam ir iestājies noilgums. Tikai tad, ja tiesa atzītu, ka noilgums nav iestājies, tiesai bija pamats vērtēt pasūtītāja iebildumus pēc būtības.

Tādējādi apelācijas instances tiesas spriedumu nevar atzīt par pamatotu un tas ir atceļams iepriekš minēto materiālo tiesību normu nepareizas piemērošanas dēļ, un lieta nododama jaunai izskatīšanai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta otro daļu UAB „Transimeksa” atmaksājama drošības

nauda.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 2.punktu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments

n o s p r i e d a

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 17.decembra spriedumu atcelt un nodot lietu jaunai izskatīšanai tai pašai tiesai.

Atmaksāt UAB „Transimeksa" samaksāto drošības naudu par kasācijas sūdzības iesniegšanu 284,57 *eiro* (divi simti astoņdesmit četri *eiro* un 57 *eiro* centi)

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnesis I.Bisters

Tiesnese A.Briede

Tiesnese Ļ.Kušnire